

Cima da Conegliano - (†1517); tiež Giovanni Battista Cima; taliansky renesančný maliar; pozri *talianski maliari renesanční*

http://it.wikipedia.org/wiki/Cima_da_Conegliano

Cima da Conegliano: Krst Krista (1493-1494)

Cima da Conegliano: Kristus medzi učencami (1504)

Cima da Conegliano: Obetovanie Panny (1496-1497)

Cima da Conegliano: Zvestovanie (1495)

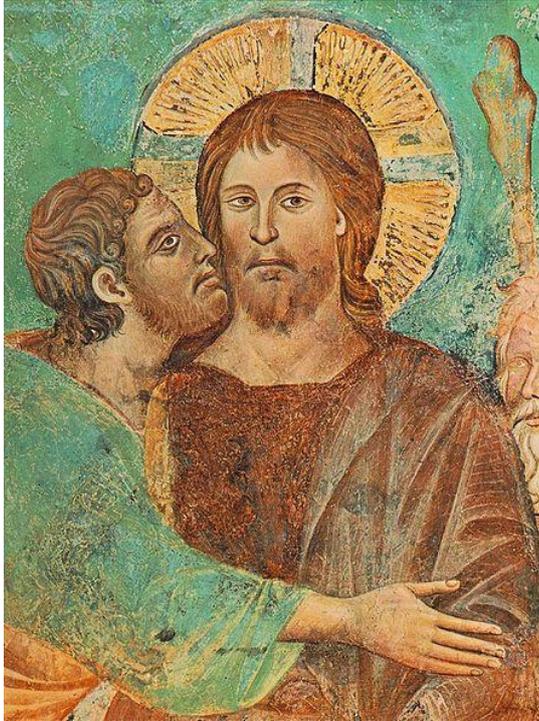

Cima da Conegliano: Pieta s Máriou, Nikodémom a sv. Jánom (15.st.)

Cima da Conegliano: Dávid a Jontan s hlavou Goliáša (1505)

Cimabue - (†1302); tiež známy ako Di Pepi alebo Benvenuto di Giuseppe; florentský maliar a tvorca mozaiky; jeden z prvých talianskych majstrov, ktorí opustili taliansko-byzantský štýl, hoci stále spoliehal na byzantské modely, ktoré sa vyznačovali plochými a štylizovanými formami; Cimabue bol priekopníkom smeru k naturalizmu, čo malo za následok, že jeho postavy majú prirodzenejšie proporcie a tieňovanie

Cimabue: Judášov bozk (freska, detail Zatknutia Krista, Horný kostol sv. Františka v Assisi, 2.pol. 13.st.)

cimbal - doskový *strunný nástroj* rozozvučovaný drevenými paličkami, vyvinutý z *psaltéria/žaltára* a *hackbrettu*

Mačka hrajúca na cimbal (iluminácia zo stredovekej knihy Hodiniek)

Cimbal Ján Ignác - (†1795); rakúsky barokový maliar a rytec, ktorý pracoval takmer po celom území habsburskej ríše; do poslednej tretiny 20.st. patril k polozabudnutým autorom; literatúra nepoznala ani jeho biografické údaje; umelecká história na Slovensku Cimbalu radí ku konzervatívnejšiemu krídlu rakúskej maliarskej školy, ktorá v 2.pol. 18.st. pôsobila na Slovensku; tvoril hlavne pod vplyvom Michelangela Unterbergera, ale aj ďalších rakúskych autorov toho obdobia; jeho tvorba je viac lyrická než expresívna a má tlmenejší *kolorit*; stále širšie a hlbšie poznávanie a mapovanie

jeho obrazov prispieva k presvedčivejšiemu hodnoteniu významu; Cimbal produkoval mnoho oltárnych obrazov a fresiek pre kostoly, kláštory a ďalšie cirkevné budovy; maľoval mnoho prác v Čechách, na Morave, v Sliezske, Viedni a Maďarsku; pozri *rakúski maliari*, *rakúski grafici*, *Akadémia výtvarných umení vo Viedni (absolventi)*

https://en.wikipedia.org/wiki/Johann_Ignaz_Cimbal

http://zilina-gallery.sk/wiki/J%C3%A1n_Ign%C3%A1c_Cimbal

<https://www.google.sk/search?q=Johann+Ignaz+Cimbal&espy=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjKnbm6p7KAhVDuRoKHZknDScQsAQIIQ>

Stredoeurópsky maliar, (pôvodne Taliansky maliar zo 17.-18.storočia), Ján Ignác Cimbal (pravdepodobne): Zvestovanie (1600-1800)

cimburie - ukončujúca časť *opevnenia* hradby, veže; ozubený murovaný nadstavec na *ochodze* hradného múru, s funkciou chrániť bojovníkov; neskoršie dekoratívneho charakteru (pozri *krenelovanie*), s rôzne profilovanými zubami: hrotité, odstupňované, rozštiepené, *lastovičí chvost*; pozri *stínky*, *proluka*, *vimperk*; *hladný múr*; porovnaj *heroldské figúry*: *polenie štítu*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Crenellation>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Embrasure>

http://en.wikipedia.org/wiki/Arrow_slit

Vraždenie v Antiochii (miniatura, 1280)

Obliehanie Antiochie (stredoveká miniatúra, 1490)

G. A. van Wittel: Pohľad na Neapol (17.st.)

L. Medňanský: Zvonica v Strážkach (pastel, 1893)

cimburie gibelinové - tiež *lastovičí chvost*; pozri *guelfovia* a *ghibellini*

https://www.google.sk/search?biw=1852&bih=995&q=ghibellini&tbm=isch&imgil=5iUjOMG3rMipYM%253A%253B4uy-Vgj0hB_RUM%253Bhttp%25253A%25252F%25252F2009%25252Fautore%25252Ffriccardo-capocci%25252Fpage%25252F2&source=iu&pf=m&tbs=simg:CAESpWEJU_1GPmP1VV_1IakgELELCMpwgaiAEKOggCEhT7GJAQqxL8GIoUjA-dIZcfoCGtEhogWjJgL-E_1ECml-OC5vjPk6oPGaJpLyJ-eSs_1JipUhwkKsggDEhT4HeMd_1h33Heod_1R3rHewdlBbTChowhGMZNzX3EipFiBY1u29o7udU0BxpPN7jRXrLYgoOOSms07NP0Fgw8D-IwVC3Z1u_1DCHg058Qyvi59Q&fir=5iUjOMG3rMipYM%253A%252C4uy-Vgj0hB_RUM%252C_&usg=__GbhPaHxsIEmXfP8uuEV6Vk5pIM%3D&ved=0CD8Qyjc&ei=TSKhVPWpO8HQygPuzoDQCA#facrc=&imgdii=&imgrc=OIn9NJO-T0oYSM%253A%3BGMRMTkZRR61UdM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.basilicadirivoltadadda.it%252Fimg%252Fimage%252Ftorrecampanaria_top.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.basilicadirivoltadadda.it%252Ftorre.php%3B800%3B490

Giotto: Sv. Anna a Jáchym (1305)

cimburie skalingerské - lastovičí chvost

cimburowá čiara - čiara v tvare zubov, ktorá zvislo členila heraldický štít a vytvárala tak *heraldskú figúru*

Cimon - Cymon

Cimone a Pero - pozri *Caritas romana*

cín – lat. plumbum album; striebriсто lesklý biely kov, pomerne mäkký, veľmi ťažný; známy už v *dobe bronzovej*; používa sa na pocínovanie železných plechov a predmetov, vo zliatinách; odlievanie *cínu s olovom* sa uplatnilo predovšetkým v 15.-18.st. v *užitom umení* (nádoby, *krstiteľnice*, *svietniky*), ale v rôznej miere aj vo *voľnom umení* (drobná plastika); podrobnejšie pozri *odlievanie kovu*, *cínárstvo*, *intarzia*; *bronz*; *bronz Alfa*, *bronz arzénový*, *bronz delta*, *bronz fosforový*, *bronz sochársky*

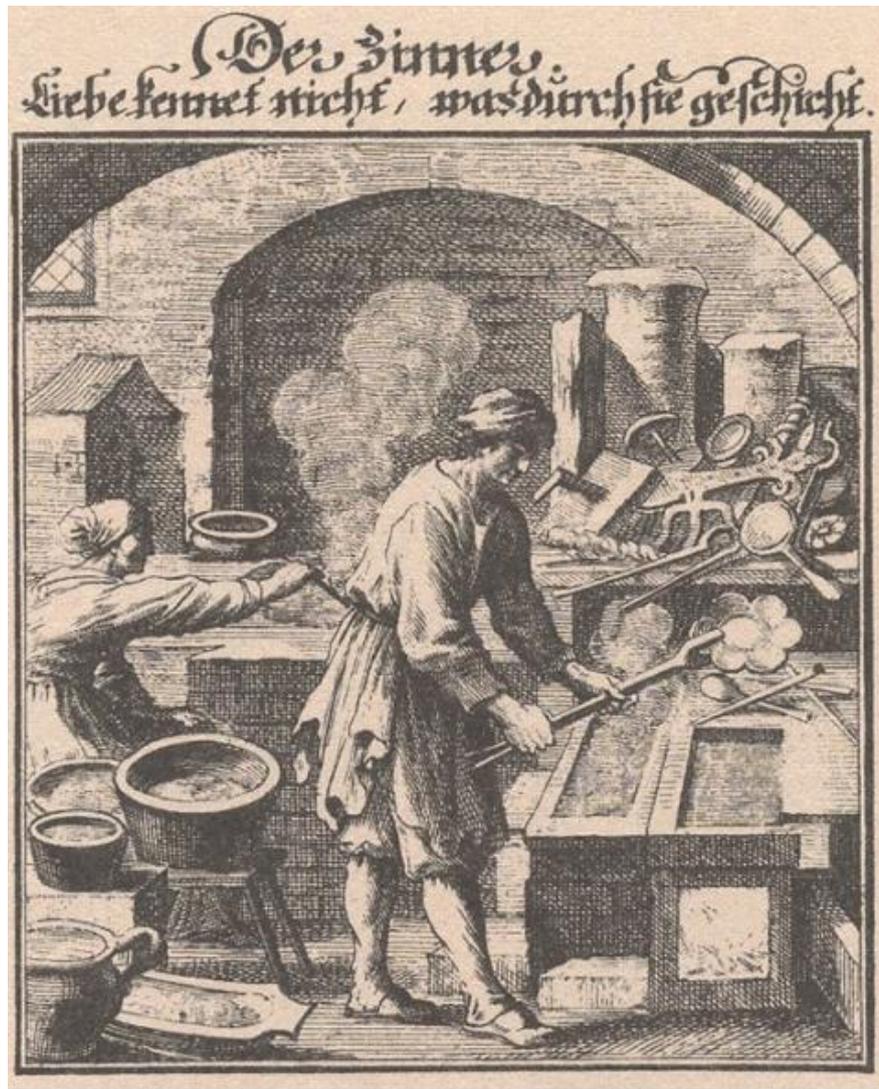
N. H. Jeaurat de Bertry: Zátišie na kuchynskom stole (18.st.)

D. Hock: Zátišie s ovocím a cínovým nádobami (1897)

cinabariť - *cinobr, vermillon, rumelka; karmínovo červený nerast, z ktorého sa vyrába rumelka; pozri červeň*
cinárstvo, cinári - remeslo (pozri *umelecké remeslá*) spracovávajúce *cín*; doložené asi od 2. pol. 3. tisícročia pred Kristom (drobné figúrky z Thermi na *Lesbe*; pozri *egejská kultúra*); po rozkvetu v *antike* dosiahlo svoj ďalší vrchol v európskom *stredoveku* (*liturgické a úžitkové nádoby, svietniky, rakvy, krstiteľnice, zrkadlá*) a zvonárske práce (zvonky a organ); diela zdobené reliéfmi, rytím (pozri *rytectvo*), *cizelovaním, puncovaním, leptaním, tepanie* (pozri *kovotepectvo*) ap.; výrobky *signované* (mestský znak, *značka majstrovská* a *značka kvality*); stredoveký cinár naliat cínový riad a zariadenia, ako sú hrnce, džbány, taniere, lyžice, svietniky, riad pre slávnostné jedlá pre bohaté vrstvy, liturgické predmety pre použitie v kostoloch; dokonca aj *kalichy a cibória*, liturgické nádoby mohli byť vyrábané namiesto zo zlata a striebra v chudobnejších farnostiach z *cínu*; pozri *odlievanie kovu, umelecké opracovávanie kovu; cínovanie*

<http://austria-forum.org/af/Heimatlexikon/Zinngie%C3%9Fer>

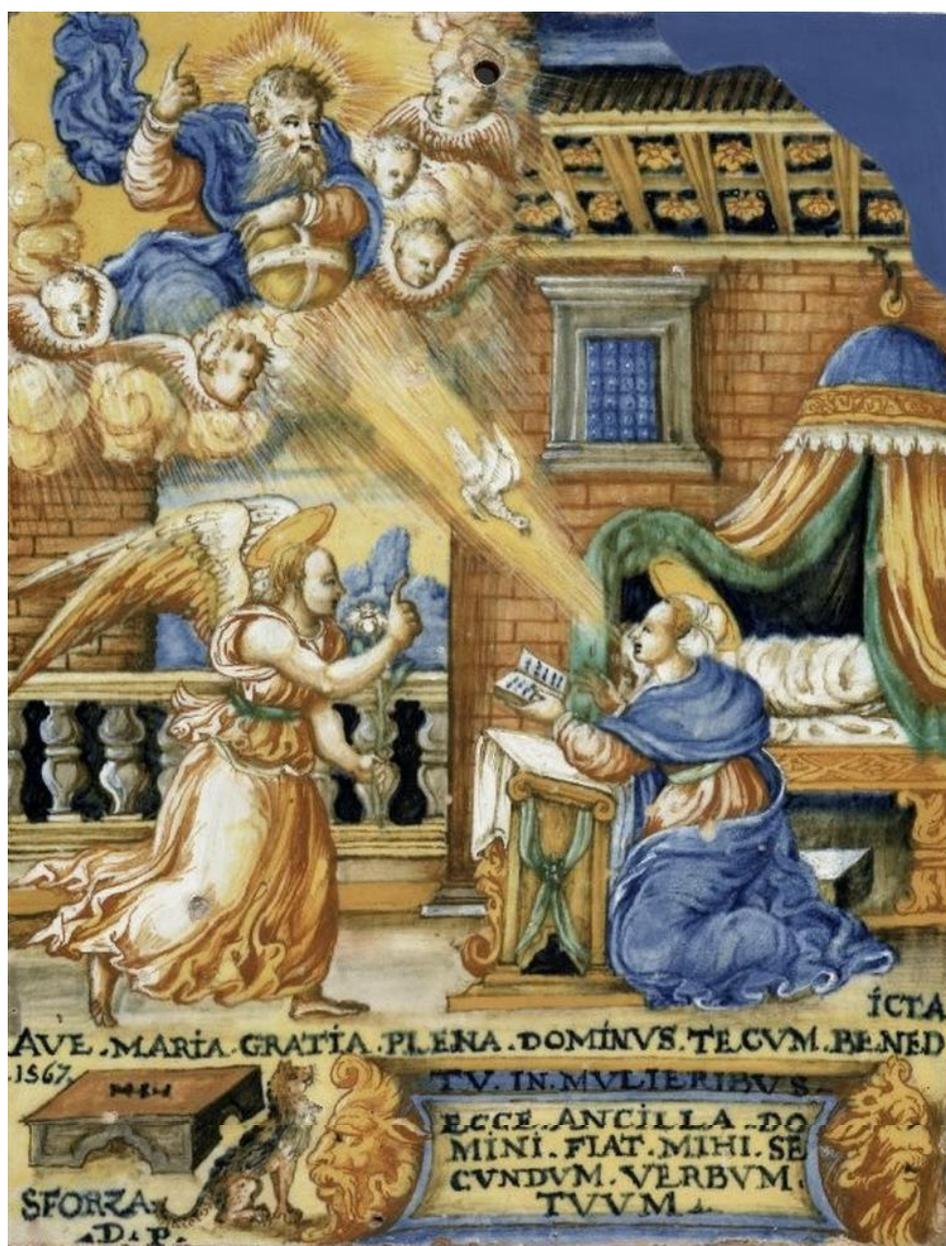
Ch. Weigel st.: Cinár (medirytina, 1698)

cínová glazúra -

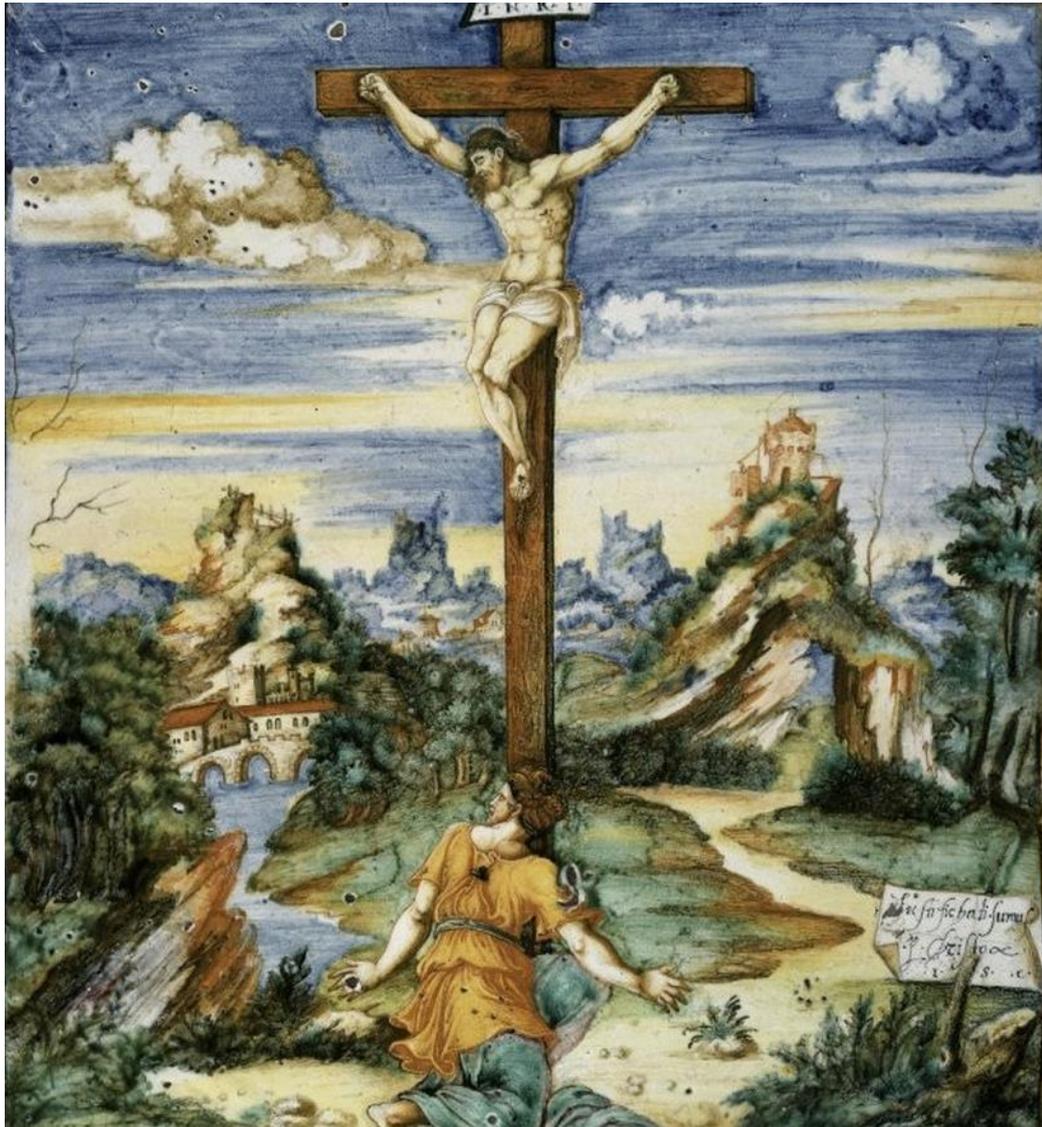
<http://en.wikipedia.org/wiki/Tin-glazing>

http://twoway.st/facets/uses_technique/tin-glazed

<https://www.google.sk/search?q=tin-glazed&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=rF1rVe--OIL4UIm4gNAF&ved=0CEEQsAQ&dpr=1>

G. Sforza di Marcantonio: Zvestovanie (cínová glazúra na majolike, 1567)

F. Mezzarisa podľa F. de Rossi: Ukrižovanie (cínová glazúra na fajanse, 1541-1546)

cinctorium - cingulum/balterus/zona

Cinecittá/činečíta - mesto neďaleko Ríma s rozsiahlymi *ateliérmi* kde sa vyrába značná časť talianskych filmov; pozri *kinematografia*

Beliana: filmové štúdiá neďaleko Ríma vybudované podľa projektov architekta C.Roncoronih; otvorené 1937 B.Mussolinim; produkčné centrum, oficiálne nazývané Quadraro, nahradilo staré ateliéry spoločnosti Cinés, ktoré 1935 vyhoreli; rozprestiera sa na ploche 600 tisíc m², tvoria ho ateliéry, premietacie siene, herecké šatne, maskérne, filmové strižne atď.; r.1944 boli ateliéry bombardované a značne zničené; k ich obnoveniu a opätovnému oživeniu filmovej výroby došlo až v 50.rokoch

cinema nôvo - Beliana: nový film; diela brazílskych filmárov z 1962-64, ktoré vznikli ako protiklad lacnej, myšlienkovy nenáročnej filmovej tvorby zaplavujúcej brazílsky trh; sčasti sa inšpirovali dielami francúzskej novej vlny; vznikali novátorské, avantgardné filmy s alegorickou poetikou, zachytávajúce kultúrne vyspelú, ale hospodársky a politicky zaostalú brazílsku spoločnosť; vychádzali z ľudových tradícií, apelovali na národné čítanie, vyjadrovali alegoricky zašifrované politické posolstvá; medzi najvýznamnejších tvorcov tohto obdobia patrili Anselmo Benito Duarte, N.Dos Santos, Ruy Guera, G.Rocha; po vojnovom puči 1964 ich v 70 rokoch nahradila komerčná tvorba; pozri *kinematografia*

cinemaskop - *Cinema Scope*; systém snímania a premietania filmu s *anamorfickým* zobrazením na filmovom páse 35 mm; pomer strán premietaného obrazu je 1:2.35; pozri *kinematografia*

Beliana: fr.; systém širokohlého filmu; spôsob snímania a premietania filmu, pri ktorom sa používa 35-milimetrový fil so zúženým dierkovaním; obraz sa sníma špeciálnym alebo normálnym sférickým objektívom s anamorfickou (rozličné zväčšenie v rozličných smeroch) predsádkou; obraz je v horizontálnom smere stlačený zo strán, zobrazené veci sú výškovo aj šírkovo deformované; anamorfická predsádka na objektíve projektora umožňuje, aby bol obraz na plátne reprodukován v prirodzených proporciách; cinemascop bol prvý raz použitý spoločnosťou 20th Century-Fox-Film na výrobu na premietanie filmu Rúcho (The Robe, 1953)

Cinema Skope - cinemaskop

cinematizmus - z fr. cinéma – „kino“; spôsob zobrazenia v maliarstve a sochárstve pohybujúceho sa objektu: rozloženie objektu do pohybových fáz podobných sledu políčok filmového pásu; postup používaný *futuristami* a *kubofuturistami* (M.Duchamp: Akt zostupujúci zo schodov, Kubišta: Vlak prechádzajúci tunelom)

cinema vérité - špecifický smer *dokumentárnej filmovej* tvorby vytvárajúci obdoby etnografického a sociologického prieskumu; odhaľovanie súvislostí a dôsledkov danej problematiky; pozri *kinematografia*

Beliana: „film pravda“ - konfrontačný dokumentaristický štýl snažiaci sa zachytávať realitu bez sprostredkovateľa, bez vedomia objektu snímania; termín cinema - vérité prvý raz použil v 20.rokoch 20.st. ruský dokumentarista Dz.Vertov; na prelome 50.-60.rokov na jeho filmové dielo nadviazala skupina fr. dokumentaristov (Jean Rouch, Francois Reichenbach, Chris Marker), ktorí sa snažili zachytiť život okolo seba bezprostredne, pravdivo a bez zasahovania do nakrúcanej skutočnosti; zachytávali ľudí hovoriacich o svojich osobných problémoch, ich monológy prerušované otázkami reportérov boli snímané statickou kamerou; niektorí režiséri používali skrytú kameru, objektívy s meniteľnou ohniskovou vzdialenosťou, ľahké 16-milimetrové kamery a synchronný záznam zvuku; postupy cinema - vérité sa objavili v hranom filme, predovšetkým v dokumentaristickom zobrazení prostredia, vo využívaní nehercov apod.

cinémiracle - Beliana: franc.; systém širokohlého filmu využívajúci jediný filmový, ale väčší formát filmového okienka (výška 27,9mm); záznam zvuku je stereofónny, sedemkanálový; pozri *kinematografia*

cineráma - názov pre snímanie a premietanie širokohlých filmov na zaoblenú premietaciu plochu; pozri *kinematografia*

Beliana: franc.; americký systém snímania a premietania *panoramatických* filmov; sníma sa špeciálnou kamerou s tromi objektívmi na tri 35-milimetrové filmové pásy; zvuk je zaznamenaný na samostatnom zvukovom páse so siedmimi magnetickými stopami; premietacie plátno je valcovo zakrivené, obrazy, obrazy sa premietajú vedľa seba tak, že na seba nadväzujú a čiastočne sa prekrývajú, alebo sú oddelené tmavým pruhom; v kinách systému cineráma sú tri premietacie prístroje; premietanie trvá spravidla 60 až 75 min.

cinerária - pozri *kvet*

V. van Gogh: Cinerária (1886)

cingl - okružný múr stredovekého *hradu*; pozri *hradba*

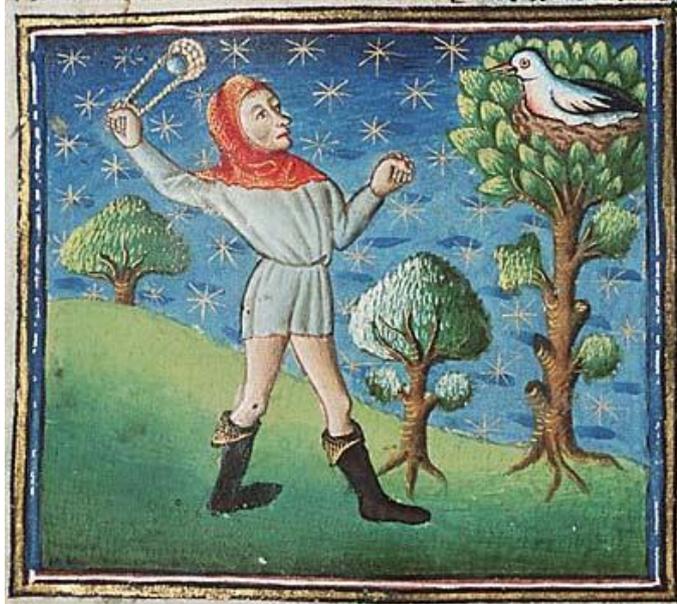
cingulum - *cinctorium/balteus/zona*; šnúra alebo širšia šerpa, ktorou sa preväzuje *alba* (prevzaté zrejme z Egypta), pozri *ornát*; pôvodne rímsky pás na previazanie rúcha, najmä vojenského; v stredoveku zhotovované z hodvábu, bohatá výzdoba vyšívaním, od 16.storočia nahrádzaný bielym povrazom (pozri *kapucíni*); symbolika spútavania zmyselnosti > symbol čistoty a zdržanlivosti; vo vojenskom význame symbol vojenského pásu, ktorý nesie zbraň > symbol bojového poslania, zápasu zo sebou samým, s vlastnou telesnosťou, zápas o nových prívržencov viery; rádové cingulum zvyčajne z povrazu s tromi uzlami (na počesť svätej *Trojice*), s piatimi uzlami (*päť rán Kristových*); pozri *liturgický odev*; *klaristky*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Sv. František (Norimberská kronika, 1493)
F. X. Messerschmidt: Mních kapucín (1770-1780)

Cinnamologus - podľa stredovekého *bestiára* je Cinnamalogus je vták, ktorý žije v Arábii; tu stavia svoje hniezdo s použitím plodov stromu *škoricovníka*, ktoré majú veľkú hodnotu; dosiahnuť na hniezdo Cinnamologusa možno iba hádzaním olovenej gule; *škorica* získaná z tohto hniezda je najvzácnejšia

<http://bestiary.ca/beasts/beast242.htm>

CINOA - skratka Confédération Internationale des Négotians en Oeuvres d'Art; organizácia umeleckého obchodu, vytvorená 1935, aby bránila falzifikátorom, čiernemu/ilegálnemu obchodu s umeleckými dielami, umelo vyvolanej ponuke a dopyte ap.; pozri *aukcia umelecká, umelecký obchod*

cinobr - tiež *rumelka, vermilion, cinabarit*

Smith: alternatívny názov pre *rumelku*; Smith zaraďuje cinobr medzi *pigmenty anorganické* (pozri *farbivo minerálne*); jasno oranžová červeň známa už v Číne (pozri *červeň čínska*) v predhistorickej dobe; dnes sa pripravuje sublimáciou siřníka ortuťnatého; čistý siřník ortuťnatý je nerozpustný, a preto netoxický, ale môžeme očakávať prítomnosť rozpustných zlúčenín ortuti, ktoré sú toxické, a preto treba s farbou zaobchádzať opatrne

cinobrová zeleň - zeleň cinóbrová

tzv. **Cínová cesta** - od Stredozemného mora k Atlantickému oceánu

cínovanie - pokovovanie kovových predmetov cínom; pozri *umelecké opracovávanie kovov; cinárstvo*

cínový bronz - bronz cínový

cinqueda - tal. „päť prstov“ v odkaze na šírku čepele; stredoveká široká dýka z 15.-16.st.; populárna civilná zbraň pochádzajúca zo severného Talianska okolo roku 1525-1550; v užšom termíne talianska vrcholná až neskorá renesancia (*Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo, Tizian* a d.); zbraň sa skladá spravidla z dlhého, rovného alebo mierne zakriveného, špicatého ostria s jedným alebo dvoma brity, zasadeného do rukoväte

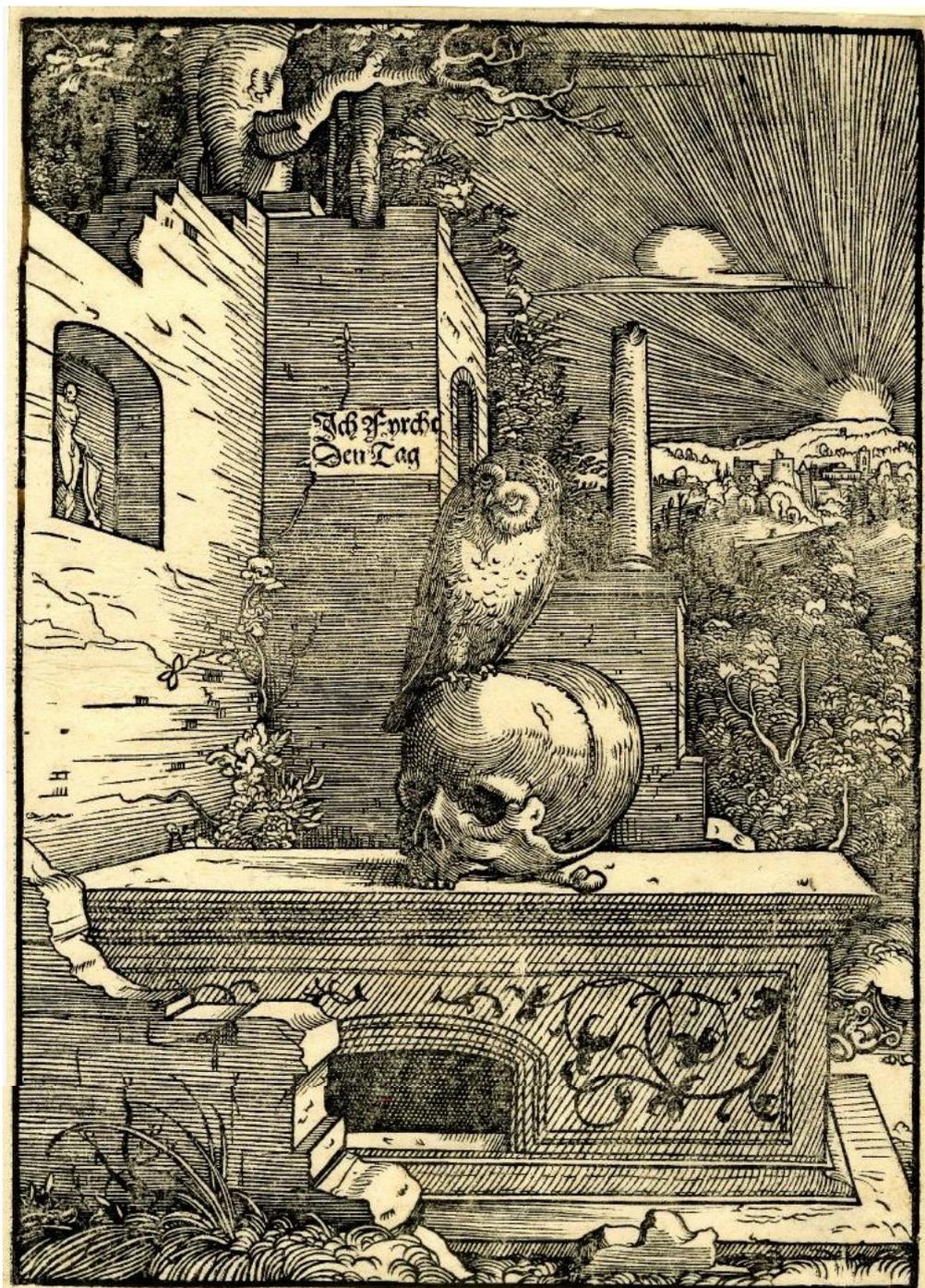

Cinqueda (bronzová rukoäť s cizelovaním)

cinquecento - z tal. – „päťsto“; vrcholná *renesancia* 1500-1530, v užšom termíne talianska vrcholná až neskorá renesancia (*Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo, Tizian* a d.); pozri *trecento, quattrocento; sloh; Kristus po bičovaní; talianski maliari cinquecenta*

http://es.wikipedia.org/wiki/Pintura_del_Cinquecento

cintorín - lat. *campo sancto*; miesto vymedzené na pochovávanie mŕtvych uložením do zeme; názov cintorín sa začal používať v antickom Ríme (lat. *coemeterium*); právny základ vzniku rímskeho cintorína vznikol kúpou miesta (area), ktorú mohol realizovať každý rímsky občan; miesto podliehalo ochrane rímskeho pohrebného práva rovnako ako pohrebný spolok (*colegium funerale*), do ktorého bolo potrebné vstúpiť po nadobudnutí miesta; ku *coemeteriu* okrem hrobárov patrili strážcovia hrobov a strážca pamätného miesta, ktorého funkciu neskoršie prebral diakon; *coemeterium* pozostávalo z *mauzólea* umiestneného uprostred záhrady pripomínajúcej *rajskú záhradu*, zo strážneho domu a niekoľkých vedľajších domov potrebných na údržbu záhrady; na spomienkové hostiny slúžilo od hrobov vzdialenejšie zhromaždisko (*tricia*); okrem hrobiek sa mŕtvi ukladali do jednoduchých hrobov pokrytých tehliami a do *sarkofágov*; kým v starom Ríme boli *coemeteriá* povolené iba mimo mesta, od začiatku 7.st. existovali už aj v mestách (*intra muros*), predovšetkým kvôli ochrane pred vykrádačmi hrobov; podmienky rímskeho pohrebného práva platili od pontifikátu pápeža Kalixta I. aj pre prenasledovaných kresťanov; samospráva *coemeteria* umožňovala chudobným i otrokom vyhnúť sa mestským hromadným hrobom a dovoľovala pochovávať na kresťanskom *coemeteriu*, pričom nepožadovala členstvo v pohanských pohrebných kolégiách (podľa stanov však *heretici* miesto na pochovávanie získať nemohli); k personálu *coemeteria* patrili hrobár, ktorý aj predával jednotlivé miesta (vonku aj v *katakombách*) keď pohrebné kolégia prevzali diakoni a kňazi, založili hrobári vlastnú organizáciu podriadenú cirkvi a platenú obcou; z týchto organizácií vznikli dielne a za vlády Justiniána I. Veľkého sa zmenili na samostatne hospodáriace pohrebné spolky; v ranokresťanskom a byzantskom období patrili *coemeteriá* k miestam azylu; v stredoveku sa dedinské cintoríny na Slovensku zakladali výlučne okolo kostolov alebo kaplniek; pozemky, na ktorých ležali cintoríny boli vyňaté zo svetského užívania, posvätené a pokladali sa za bohoslužobné miesta; ohrádzali sa a uprostred sa označovali krížom ako znamenie vykúpenia a záruky vzkriesenia; hroby bývali väčšinou bez náhrobkov, resp. len s veľmi jednoduchými náhrobkami; mŕtvi sa na cintorínoch pochovávali výlučne podľa kresťanského kostrového rítu; ukladanie urien s pozostatkami spolnotených bolo povolené len v najnovšom období; tam kde obmedzenosť priestoru nútila viac krát pochovávať na to isté miesto, vznikali *osária*, do ktorých sa pietne ukladali kosti vybrané z hrobov pred ich opakovaným použitím (etážové využívanie hrobov); bolo zvykom pochovávať príbuzných do hrobov ležiacich pri sebe; usporiadanie hrobov bolo odrazom sociálnych vzťahov, niekedy zrkadlovým (miesto ženy počas života bolo naľavo, na cintoríne napravo od muža); príslušníci privilegovaných vrstiev boli pochovávaní priamo v kostoloch alebo v kláštoroch, často vo vlastných *kryptách* alebo pri vonkajších múroch; kosti zo zrušených hroboch sa zhromažďovali v *kostnici*; pre nedostatok miesta dochádzalo od 16.st. k postupnému sťahovaniu cintorínov od kostolov, a to ďalej od osady na vyvýšené miesta bezpečné pred povodňami a ohradou alebo živým plotom chránené pred zvieratami; starostlivosť o cintoríny bola v minulosti nízka; hroby kopal hrobár alebo obyvateľ obce podľa určitého systému, na cintorínoch pri kostoloch sa staral aj kostolník; na novších cintorínoch, najmä v mestách, vznikali od 18.st. kaplnky, ktoré slúžili na vykonávanie pohrebných obradov; postupom času sa nároky na dodržiavanie hygienických predpisov pri zaobchádzaní s mŕtvym telom zvyšovali, s čím súviselo budovanie márníc; kým v minulosti bolo bežné mŕtvonarodených nekrstených detí do hrobov bez obradov a bez hrobára, prípadne ich pochovávali sa zvlášť detské cintoríny, neskôr vychádzali ustanovenia, podľa ktorých hrob mohla vykopať len osoba tým poverená (hrobár); nároky na úroveň pochovávanie sa znižovali v časoch vojen a epidémií, otvárali sa nové vojenské a cholerové cintoríny; pozri *Ankom, cyprus, Dipylón, haltija, Heloisa kaplnka pohrebná, mŕtvy, nekropolis, pohrebisko, uhranúť, vrba, zastavenia krížovej cesty*

H. Weiditz II.: Sova sediaca na lebke v zničenom cintoríne (drevoryt, vanitas, 1500-1525)

J. I. Ruisdael: Židovský cintorín (1660)

E. Delacroix: Hamlet a Horácio na cintoríne (1839)

L. Medňanský: Okraji lesa s krížami (1914-1918)

C. D. Friedrich: Vchod na cintorín (1825)

K. F. Lessing: Krajina s cintorínom a kostolom (grisaille, 1837)

K. F. Lessing: Cintorín v lese (19.st.)

J. Jakoby: Pohreb (1928-1932)

F. Moczík: Na ceste zaopatrit' chorú (1901)

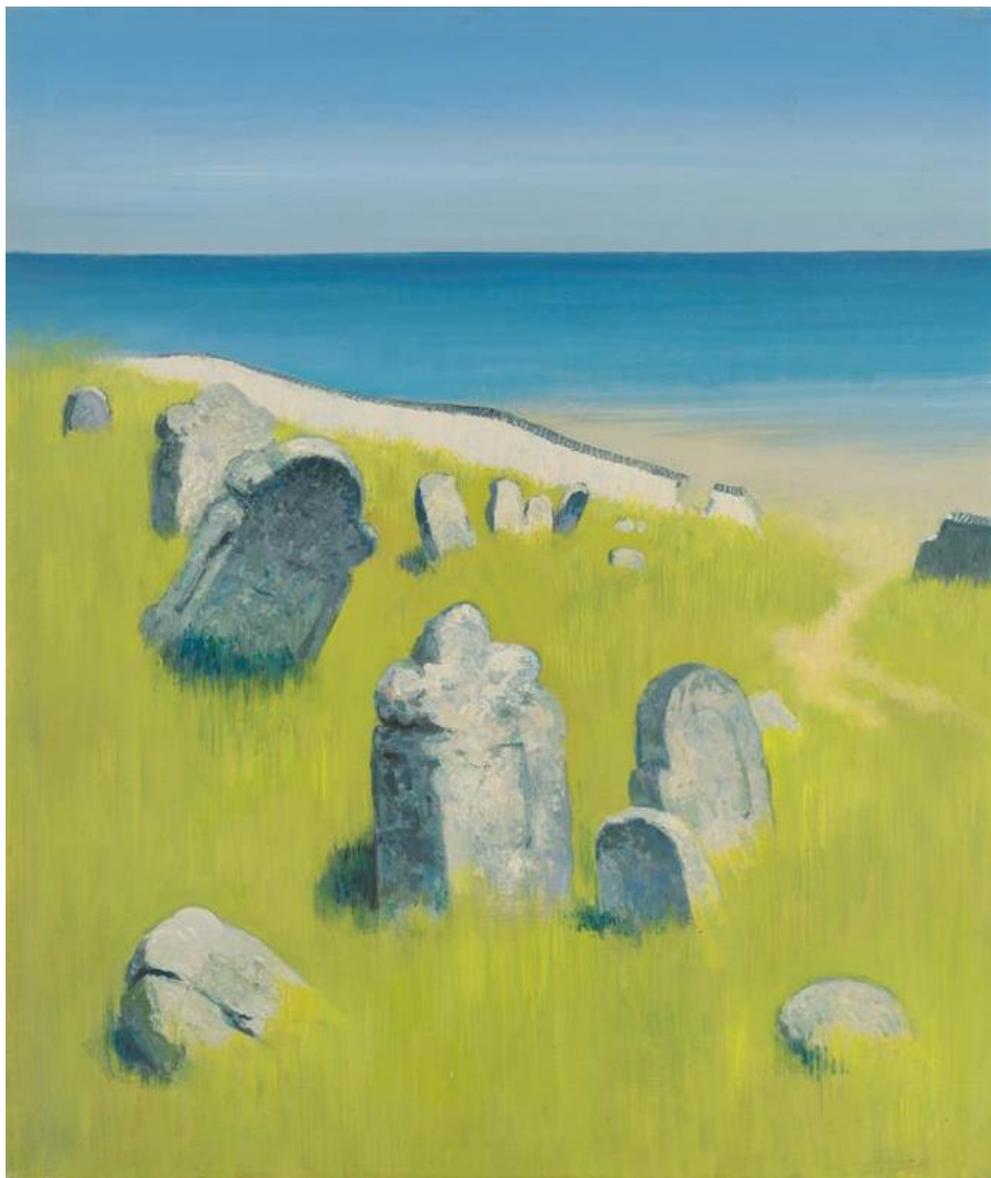
V. van Gogh: Stará kostolná veža v Nuenen. Cintorín roľníkov (1885)

Lada

M. A. Bazovský: Mier (1944)

I. Weiner-Kráľ: Boli (1957)

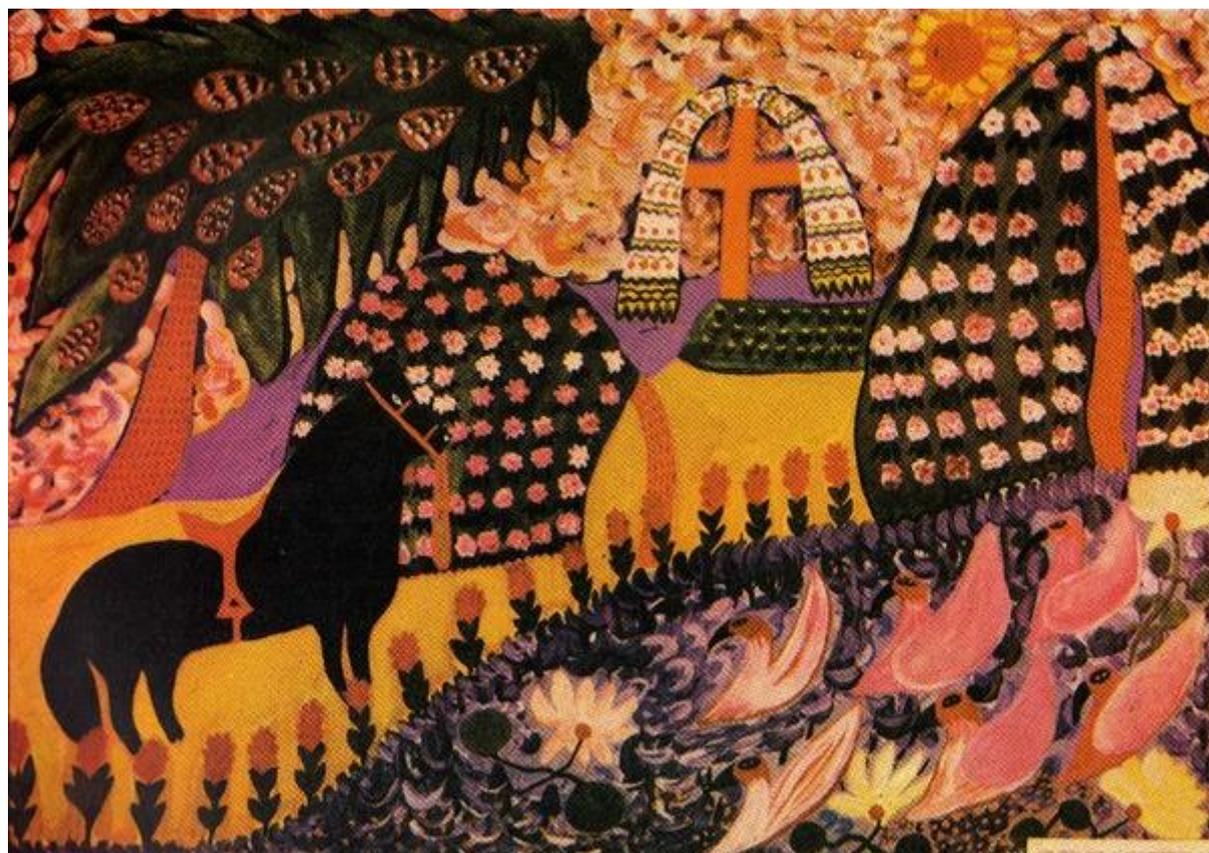
tzv. „Údolie mieru“ (šítský cintorín v meste Najaf, Irak)

M. Martinček: Liptovská krajina V.

M. K. Čiurlionisa: Vidiecky cintorín (1909)

M. Primačenko: Kôň v smútku (1962)

Cintorín sv. neviniatok v Paríži - pozri *Vraždenie neviniatok*

https://fr.wikipedia.org/wiki/Cimet%C3%A8re_des_Innocents

S. della Bella: Memento mori: Danse Macabre (rytina a lept, 17.st.)

T. J. H. Hoffbauer: Cintorín sv. neviniatok v Paríži v 1550 (19.st.)

cintorínska kaplnka - *kaplnka cintorínska*
cintoríny podľa náboženského vyznania - pozri *náboženstvo*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Cemeteries_by_religion

Cioci Antonio - (†1792); tiež Florentino Cioci;

<http://www.artnet.com/artists/antonio-cioci/past-auction-results>

A. Cioci: Slávnosť pred palácom Quirinale (1767)

Cion di Arcangelo - (†1368); celým menom Andrea di Cion di Arcangelo, známejší ako *Orcagna* alebo Andrea Orcagna; taliansky maliar, sochár, architekt aktívny vo *Florencii*; pozri *florentskí maliari*, *talianski maliari 14.st.*, *talianski sochári 14.s.*, *talianski architekti 14.st.*, *talianski maliari gotickí*

http://ru.wikipedia.org/wiki/Орканья,_Андреа

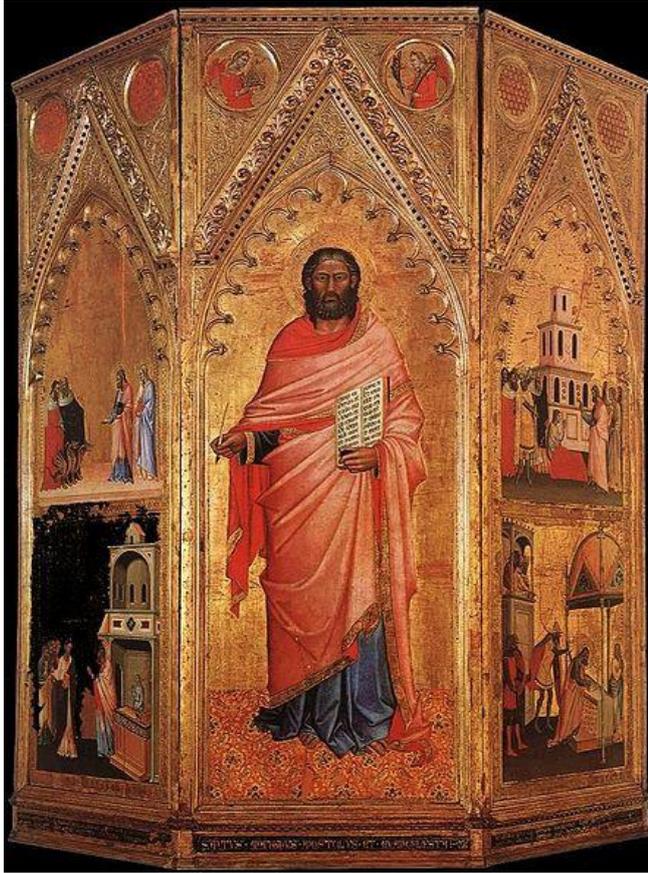
[https://www.google.sk/search?q=Andrea+di+Cione+di+Arcangelo&espv=210&es_sm=93&tbm=isch&imgil=hDch9j4jZfz_HM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn1.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AAND9GcSwfBLC2hlKmVSpwaQsQQIE RVcI73Retx9P5INJ-pJEgoYZmNWk%253B959%253B700%253Ba-B2gPGfdDuZxM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wahooart.com%25252F%252540%252540%25252F8Y3ECP-Andrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-\(Orcagna\)-The-Strozzi-Altarpiece-\(4\)&source=iu&usg=__1NAEVBzxcTZ2zUE7FjmBKKcg9bI%3D&sa=X&ei=H3wgU57mNeLH7Aaxy4DwBw&ved=0CEMQ9QEwAg#facrc=__&imgrc=hDch9j4jZfz_HM%253A%3Ba-B2gPGfdDuZxM%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wahooart.com%252FArt.nsf%252FO%252F8Y3ECP%252F%2524File%252FAndrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-orcagna-The-Strozzi-Altarpiece-4-.JPG%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wahooart.com%252F%2540%2540%252F8Y3ECP-Andrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-\(Orcagna\)-The-Strozzi-Altarpiece-\(4\)%3B959%3B700](https://www.google.sk/search?q=Andrea+di+Cione+di+Arcangelo&espv=210&es_sm=93&tbm=isch&imgil=hDch9j4jZfz_HM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn1.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AAND9GcSwfBLC2hlKmVSpwaQsQQIE RVcI73Retx9P5INJ-pJEgoYZmNWk%253B959%253B700%253Ba-B2gPGfdDuZxM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wahooart.com%25252F%252540%252540%25252F8Y3ECP-Andrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-(Orcagna)-The-Strozzi-Altarpiece-(4)&source=iu&usg=__1NAEVBzxcTZ2zUE7FjmBKKcg9bI%3D&sa=X&ei=H3wgU57mNeLH7Aaxy4DwBw&ved=0CEMQ9QEwAg#facrc=__&imgrc=hDch9j4jZfz_HM%253A%3Ba-B2gPGfdDuZxM%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wahooart.com%252FArt.nsf%252FO%252F8Y3ECP%252F%2524File%252FAndrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-orcagna-The-Strozzi-Altarpiece-4-.JPG%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wahooart.com%252F%2540%2540%252F8Y3ECP-Andrea-Di-Cione-Di-Arcangelo-(Orcagna)-The-Strozzi-Altarpiece-(4)%3B959%3B700)

A. di Cion di Arcangelo: Triumf smrti (fragment fresky, bazilika Santa Croce, Florencia, 1350)

A. di Cion di Arcangelo: Dormitorio a nanebovzatie Panny Márie (lapis lazuli, zlatá intarzia a sklo, tabernakulum kostola Orsanmichele, Florencia, Taliansko, 1359)

A. di Cion di Arcangelo: Sv. Matúš a scény z jeho života (1367)

cíp klenby - *sférický trojuholník*, ktorý tvorí prechod z polygonálneho pôdorysu k zaobleniu *kupoly*; pozri *kupola na cípoch*

Cipactli - v mezoamerickej mytológii matka zem v podobe obrovskeho kajmana, ktorú vylákal z praoceánu boh Slnka *Tezcatlipoca*; pozri *aztécka mytológia*; *krokodíl*

cippus - 1. *etruský* hranolovitý *náhrobný kameň*, zdobený na vrcholu zvyčajne guľami; pozri *náhrobok*
2. v *rímskom umení* kameň v tvare ihlanu alebo zrezaného ihlanu vo funkcii *hraničného* alebo *náhrobného kameňa*
3. vo *fenickom umení* *náhrobok*, sochársky opracovaný do rôznych foriem (*oltár*, trón) s ornamentálnou alebo figurálnou výzdobou

circenses - *rímske* slávnostné *cirkové hry*, preteky vozov; pozri *pompé cieenses*

Circignani Niccolò - (†1596); bol taliansky maliar neskorej renesancie až manierizmu

https://en.wikipedia.org/wiki/Niccol%C3%B2_Circignani

<https://www.google.sk/search?q=Niccol%C3%B2+Circignani&espv=2&biw=1838&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiQqIyPjIzNAhXBExoKHZnCAxEQsAQINw>

N. Circignani: Martýrium Prima a Feliciana (detail fresky, Santo Stefano Rotondo, Rím)

N. Circignani: Ježiš utišuje búrku na mori (freska, Sala della Meridiana, 16.st.)

Circus maximus (v Ríme) - najväčší *cirk*, zbudovaný v 6.st.pr.Kr. s kapacitou 385 tis. divákov; pozri *Rím*
Circus Nerov - Nerov circus

cire perdue/sir perdü - *stratená forma, stratený vosk, technika liatia na stratený vosk*; sochársky postup *odlievania* modelu do definitívneho materiálu, napr. do *bronzu*; lejárka technika jediného odliatku *zo stratenej formy*; hlinený model sa spevní žíhaním a vytvorí jadro odliatku; model sa potiahne vrstvou vosku o hrúbke budúceho bronzového plášťa sochy; *formový plášť* z hliny obklopí jadro a vrstvu vosku; cez formový plášť až do jadra sa zasunú kovové tyčinky, ktoré pri odlietaní zabránia posunutiu jadra a plášťa; do voskovej vrstvy sa zasunú trubičky; po zohriatí formy vyteká z trubičiek vosk a trubičky zabránia posunutiu jadra a hlineného plášťa; do dutiny sa vlieva prítokovou trubičkou (vlastná trubička, hrubšia ako odtokové trubičky na vosk) roztavený bronz (9 dielov medi a 1 diel cínu); po vychladnutí sa rozbije formový plášť a hlinené jadro sa z bronzového plášťa vyškriabe; pozri *sochárske techniky; beninské bronzы, akkadské umenie; odlievanie bronzу*

Beliana: liatie na stratený vosk - technika liatia jediného odliatku, jedna z najstarších techník používaných *lejárstve*; na model (jadro) sa v hrúbke budúcej kovovej vrstvy naniesie vosk a naň plášť z keramickej hliny s otvormi (forma); cez otvory sa privedie tavenina, ktorá vosk vytaví a vyplní priestor medzi plášťom a jadrom; po odliatí sa forma rozbije, pričom každý odliatok je jedinečný

1. trojrozmerný voskový pozitív
- 2.-3. impregnácia cementačnou a keramicou vrstvou; zaschnutie a zatvrdnutie do masívnej formy
4. voskový pozitív vo forme (vosk sa roztaví a vyleje)
5. do prázdnej formy sa naleje tavenina; odstráni sa kanálik

Ciriacus - (†309); tiež *Cyriacus, Cyrus, Cyrikus, Cyriak, Quirinus, Quiricus, Quiriac*; kresťanský svätec, jeden *zo štrnástich pomocníkov v núdzi*; rímsky mučeník, *diakon* pápeža Marcella; *kresťania boli nasadzovaní na nútené práce v Diokleciánových kúpeľoch; dozorcovia narábali s kresťanmi veľmi tvrdo*; Cyriak a jeho druhovia posielali kresťanom potravinovú aj peňažnú pomoc, pomáhali zmierniť následky ťažkých prác; Cyriak bol za svoju činnosť uväznený; vo väzení uzdravil niekoľko nevidiacich; povest' o zázračnom uzdravení slepcov sa dostala až k cisárovi Diokleciánovi; mal totiž chorú dcéru, posadnutú zlým duchom; Cyrián cisárovi dcéru uzdravil a ona sa dala pokrstiť; po abdikácii Diokleciána nastúpil na trón cisár Maximian; ten nechal Cyriak predviesť pred súd a rozkázal mu, aby obetoval bohom; podľa inej legendy k zatknutiu došlo na rozkaz sudcu Karpasia; Cyriak odmietol uznať rímskych bohov mi, preto na jeho hlavu nechali vyliat' vriacej smolu; diakonovi sa však nič nestalo; bol ešte viac mučený a neskôr sťatý; zobrazovaný so spútaným drakom alebo *diablom*, ktorý bol jeho *atribútom*, v diakonskej *dalmatike*; niekedy ako almužník; vzývaný ako ochranca pred zlými duchmi; zastupovaný tiež *Leonardom*; pozri *kresťanskí svätci*; Oxfordský slovník svätcov uvádza ako *atribút* dieťa na diviakovi; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; kresťanskí svätci*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Cyriacus>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Ciriacus (Norimberská kronika, 1493)